

Paratoi at y Nadolig Perffaith

Ers wythnosau, mae'r hysbysebion ar y teledu wedi bod yn llawn o gynghorion sut i fynd ati i greu'r Nadolig 'perffaith'! O archebu'r soffâ newydd, y set deledu ddiweddaraf, y persawr a'r teclynnau technoleg mwyaf clyfar i'r holl bethau eraill fydd yn siŵr o wneud y Nadolig hwn yn ddiwrnod 'perffaith' ym mhob ystyr. Yr un yw'r anogaeth gan bob un hysbyseb: gwariwch – mynnwch y gorau; trefnwch y loddest orau eto – archebwch y danteithion gorau posib mewn da bryd. Mae hysbysebion yr archfarchnadoedd yn canolbwyntio ar y bwydydd moethus, drud, ac yn anelu at y ganran honno o'r farchnad a fydd yn gwario'n drwm eto eleni. Yn naturiol, apelio at gynulleidfâ sydd â digon o bres yn eu pocedi yw amcan yr archfarchnadoedd, ac o wyllo hysbysebion cwmnïau fel Waitrose, M&S a'u tebyg, gwerthu nwyddau egsoftig a drud yw'r nod.

Yn ôl un amcangyfrif, fe fydd aelwydydd Cymru ar gyfartaledd yn gwario dros £1,400 ar drefniadau'r Nadolig, gan gynnwys gwariant ar anrhegion, bwydydd a diodydd a phartïon yn y cyfanswm. Mae sawl archfarchnad eisoes yn darogan Nadolig prysur a llewyrchus, yn arbennig ar werthiant y nwyddau premiwm. Y cyfan er mwyn creu'r diwrnod 'perffaith'.

Ond gwyddom y bydd y realiti'n wahanol iawn i lawer. Yn ôl ystadegau'r heddlu, mae'r galwadau i ddelio â thrais yn y cartref ar eu uchaf dros gyfnod y Nadolig bob blwyddyn, a phlant yn aml yn cael eu dal yn y canol. Nid yw gwario ar oferedd yn sicrhau hapusrwydd na dedwyddwch ar yr

aelwyd, hyd yn oed lle mae digonedd o arian i brynu'r 'Nadolig perffaith' hwn. Mewn cyfnod heriol i lawer o deuluoedd, gallwn ninnau geisio bod yn effro i sefyllfaoedd lle mae'r rhai bregus mewn perygl o fewn ein cymunedau, gan gofio bod yna nifer o fudiadau fel Achub y Plant, NSPCC, Cymorth i Ferched ayyb ar gael yn barod i gamu i mewn i gynnig cefnogaeth.

Ynghanol hyn i gyd, fe fydd canran gynyddol o'r boblogaeth yn wynebu Nadolig llwm a heriol, â thlodi a phrinder bwyd a gwres yn broblem wirioneddol i lawer iawn o gartrefi. Mae'r banciau bwyd eisoes yn sôn am y galw cynyddol sydd ar eu gwasanaeth, ac yn wir bryderus wrth ystyried sut fyddan nhw'n gallu ymdopi dros yr wythnosau nesaf. Mewn cyfweiliad arbennig ag Archesgob Cymru, Andrew John, mae Arwel Ellis Jones, un o'r rhai sy'n gyfrifol am redeg Banc Bwyd Arfon yng Nghaernarfon, yn cyfeirio at y cynnydd sylweddol mewn defnyddwyr wrth agosáu at y Nadolig. Mae ystadegau'r 12 mis diwethaf yn dangos cynnydd o 76% yn nifer y rhai sy'n ddibynnol ar Fanc Bwyd Caernarfon, ac mae'r pwysau ar y gwirfoddolwyr yn dwysáu. I wyllo'r

cyfweiliad ag Arwel yn llawn, ewch i safle'r Eglwys yng Nghymru ar eu sianel Youtube: https://youtu.be/zNivjHOZo_s

Diolchwn am bawb sy'n cefnogi gwaith y banciau bwyd yn ein cymunedau, ac atgoffwn ddarlennwyr Cenn@d y gallwn ninnau gefnogi drwy roi bwyd yn y basgedi pwrpasol yn ein harchfarchnadoedd, neu hyd yn oed trefnu casgliadau wythnosol yn ein capeli. Byddai sawl banc bwyd ar hyd a lled Cymru hefyd yn falch o wasanaeth gwirfoddolwyr newydd. Tybed a all hyn fod yn rhan o addunedau blwyddyn newydd rhai ohonom?

Hanes arall a ddaeth i'n sylw ar y cyfryngau Cymreig oedd profiad y Tad Dominic Cawdell, ficer ifanc yn ardal Treffynnon, oedd yn cyfeirio yn y newyddion at y ffaith ei fod yn gyson mewn dagrau wrth geisio ymdopi â phroblemau tlodi yn ei fro. Bob dydd Llun mae ef a rhai o aelodau ei eglwys yn cynnal gwasanaeth 'Y Bwrdd' rhwng 11yb. a 2yp. Mae'r sawl sy'n troi i fyny'n

(parhad ar y dudalen nesaf)

Paratoi at y Nadolig Perffaith

(parhad o dudalen 1)

cael cinio poeth a phwddin, a phob math o bethau eraill – ac mae hyn yn cael ei werthfawrogi'n fawr. Dydd Llun diwethaf fe lwyddwyd i fwydo 196 o bobl yn yr eglwys, a does neb byth yn cael ei droi i ffwrdd yn waglaw.

I fyny'r grisiau maen nhw'n rhedeg 'archfarchnad' syml, a phan fydd y rhai sy'n derbyn eu cinio am ddim yn clywed eu rhif yn cael ei alw, cânt fynd i fyny i'r siop a dewis deg eitem o fwyd am £2. Mae'r Tad Dominic hefyd yn cynnal gwasanaeth cymun byr am 11.30 fel rhan o'r arlwy, a'r hyn sy'n galonddid iddo ydy fod nifer cynyddol yn cael eu bedyddio ac yn dod yn rhan o fywyd yr eglwys yno. Bydd yntau ac aelodau Eglwys Pedr Sant yn brysur iawn eto eleni'n paratoi cinio Nadolig i gynifer â 60 o bobl sydd ar eu pen eu hunain ar ddydd

Nadolig. Maent yn cael cymorth ariannol gan aelodau'r eglwys a Chyngor y Dref, gan hefyd dderbyn cymorth ymarferol gan rai o'r bobl sy'n dod i'r cinio. Ond mae'n andros o waith caled, meddai Dominic, i gynnal y gwasanaeth hwn yn wythnosol! Gwyddom am tua dwys o eglwysi ar hyd a lled Cymru a fydd yn agor eu drysau ar ddydd Nadolig i gynnig cinio Nadolig poeth i'r unig a'r tlawd, a diolchwn am y dystiolaeth arbennig yma o weld gwaith yr Efengyl ar waith mewn ffordd gwbl ymarferol.

Un elusen sy'n cynnig cefnogaeth ymarferol i deuluoedd mewn tlodi yw Christians Against Poverty. Maent yn amcangyfrif bod hyd at 14 miliwn o bobl bellach yn byw mewn tlodi ym Mhrydain, ac maent yn cynnig gwasanaeth cynghori a chefnogi. Mae mwy o wybodaeth ar eu gwefan: <https://capuk.org/>.

Aled Davies

O'r Seidin

Bûm yn pendroni'n hir beth i'w wneud gyda hyn a'r llall sydd gen i yn y tŷ acw, ac eto y mae'n anodd gwybod rywsut lle mae cychwyn ar y gwaith o ddidoli.

Pan fu imi droi i gyfeiriad Môn, Mam Cymru, i weinidogaethu, bu i mi benderfynu cael gwared â'r domen o hen esboniadau yr oeddwn wedi glynu wrthynt yn ystod deng mlynedd gyntaf fy ngweinidogaeth.

Wrth wynebu ar gyfnod newydd a chyfle newydd, penderfynais ysgafnhau silffoedd y llyfrgell a chael fy hun yn gallu gwneud hynny yn ddigon di-lol. Yna, wedi bod yma ym Môn am ddeng mlynedd, fe benderfynais gael gwared â chopiau caled holl bregethau cyfnod Gofalaeth Is-Gwyrfa.

Wrth wneud hynny, cefais syndod ac achos i wrido wrth ailddarllen ambell un cyn ei droi i'w ailgylchu. Rhoddais y cyfan yn sachau coch ailgylchu dogfennau Antur Waunfawr yn y sicrwydd y byddent yn cael eu difa a'u defnyddio i bwrpas gwahanol wedyn.

Erbyn hyn, rwy'n edrych ar y 'gweithdy' – ie, **gweithdy** ac nid **stydi**, chwedl y diweddar Barch. Arthur Wynn Edwards, Bwlch-gwynt, Tregaron gynt, wrth iddo rannu gair o brofiad mewn Sasiwn rywro. Rwy'n edrych ar y 'gweithdy' ac yn meddwl ei fod yn amser i'w wagio'n gyfan gwbl a chreu lle i'm hwyrion gael cornel chwarae iddyn nhw eu hunain acw.

Ia, dyna ydi o: blaenoriaethau a chyfri fy mendithion. Trwy ras Duw a throad

EDRYCH TUA'R SEIDIN

rhod bywyd, nid oes rhaid imi deimlo rheidrwydd i barhau i ddilyn yr un gŵys nac ymlwybro tuag at yr un dalar ag y bûm cyn hyn. Ac yn sicr ddigon nid wyf am gredu am eiliad fy mod yn rhodd Duw i'w deyrnas ac am barhau yn y tresi at fy niwedd.

Cefais y fraint o basio mantell y weinidogaeth fugeiliol yma yn Llanfairpwllgwyngyll a'r fro i fachgen ifanc sydd bellach wedi ei ordeinio i fod yn Weinidog yma yn ein plith.

Yn wir, rwy'n teimlo'n freintiedig iawn o fod wedi medru derbyn yn helaeth o'i waith a'i weinidogaeth gyfoethog eisoes yn ein plith. Ac yn awr, a'r Parch. Ddr Alun Morton Thomas wedi ei ordeinio gan y Sasiwn, cefais innau'r fraint o efelychu cyfraniad y diweddar Barchedig Huw Gwynfa Roberts i mi pan gychwynnais ar fy ngweinidogaeth yn ardal Is-Gwyrfa, yn Arfon. Cefn oedd Huw Gwynfa i mi ac yn fwy na hynny roedd yn gyfaill mynwesol, ac rwy'n edrych

ymlaen at gael bod felly wrth gefnogi fy ngweinidog newydd.

Nid wyf yn edrych tua'r seidin felly gyda gofid yn fy nghalon, na phryder am wynebu'r dyfodol wedi cyfnod gwaith. Y mae pob dydd a ddaw inni o law'r Arglwydd yn fraint, yn gyfle amhrisiadwy, ac yn fendith i'w thrysori. Bydd, fe fydd yna brofiadau newydd, cyfleoedd newydd a hanesion newydd yn barod i'w creu yng nghwmni fy wyrion bach, a'u gweld yn tyfu a datblygu a chanfod eu ffordd ym myd mawr Duw.

Dyna ni, ffrindiau – diolch byth a chanmil ddiolch yw fy lle. Diolch am gael rhannu gyda chi yn y golofn hon dros y ddwy flynedd diwethaf yma. A chofiwch ...

Na foed cydweithwyr Duw byth yn eu gwaith yn drist wrth ddwyn y meini byw i'w doddi'n nhemell Crist: llawenydd sydd, llawenydd fydd i bawb sy'n gweithio 'ngolau ffydd.

Jim Clarke

Dyma'r olaf o ysgrifau'r Parch. Jim Clarke 'O'r Seidin'. Bu Jim yn golofnydd cyson ers dechrau Cenn@d. Diolchwn iddo am ein procio i feddwl ac am ein hannog i wynebu heriau newydd fel eglwysi gyda hyder a gobaith.